

bizonyára megjelenik — legalább bizonyos körülmények között — még sok más pázsitfűtermés aleuronrétegében is.

A *Lolium multiflorum* aleuronsejtjein végzett megfigyelések két tényt világítanak meg, amelyekre ezek után súlyt kell vetni. Az első az, hogy a chlorophylléhez nagyon hasonló zöld színt bizonyos körülmények között anthocyan is idézhet elő, illetőleg része lehet a zöld szín előidézésében az anthocyanak is. A másik tény pedig az aleuronszemcsék színeződésére vonatkozik és itt szintén azt kell vonnunk *von Spiess*,¹ *Lopriore* és mások munkáival szemben kiemelni, hogy az aleuronszemcsék határozottabb zöld színének oka ezek szerint nemcsak a chlorophyll lehet.

(A növ. szakosztály 1913. évi június hó 4-én tartott üléséből.)

APRÓ KÖZLEMÉNYEK.

m. g. A lutillai ragadópalában előforduló kovamoszatok, amint azt *Pantocsek József* most megjelent munkájában olvashatjuk, a neogen korban éltek, egy tó édesvizében, melynek hőfoka állandóan a nulla felett állhatott. Ezt bizonyítja a *Melosira undulata* előfordulása, mely kovamoszat csakis meleg vizekben él. Itt említem meg, hogy Bars vármegye garamszentkeresztí és arányosmaróti járásában több helyütt előforduló faopálok és egyéb opálszerű kovakövek szintén a mellett szólnak, hogy egykoron számos melegforrás volt az andesithegység peremén. Egy Arányosmarót mellett talált szarukőben, mely növényi részeket zárt magába, e sorok írója *Melosirát* észlelt, melyet azonban pontosabban nem lehetett meghatározni.

m. g. A fagyöngy alkalmazkodási fajtái. Már *Tubeuf* állította, hogy a fagyöngynek alkalmazkodási fajtái vannak, amennyiben a fenyőn élő fagyöngy nem ültethető át a lombos fákra és fordítva. *Heinricher* ezzel az érdekes kérdéssel kísérletileg foglalkozva, kimutatta, hogy az erdei fenyő fagyöngye a jegenyefenyőre sem vihető át. A jegenyefenyő fagyöngye nem megy át sem az erdei fenyőre, sem a lucfenyőre, sem lombos fára (alma, hárs, fekete nyárfa); de könnyen felnevelhető a Nordmann-fenyőn, sőt ezt a gazdát még jobban szereti, mint valódi gazdáját, a jegenyefenyőt. A hárs fagyöngyéről kiderítette, hogy könnyen átvihető a mogoróra, de a fekete nyárfára nem, az *Acer platanoides*re pedig csak nehezen. Az alma és a körte fagyöngye szivesebben él az alma fáján. (*Bot. Centrbl.* 1913. 123. köt. 18.).

¹ Dr. K. von Spiess: Über die Farbstoffe des Aleuron. Österr. Bot. Zschrift 1904. LIV. 440.

m. g. Az egres amerikai lisztharmatjának további terjeszkedése. Ez a veszedelmes kártevő újabban Hunyad megyében és Bars megyében is megjelent. A hunyadmegyei előfordulást Győrffy István állapította meg Algyógyon; a barsmegyeit e sorok írója Aranyosmarót több kertjében.

m. g. A növény hajlamossága megbetegedések irányában. Jól tudjuk, hogy ugyanannak a növényfajnak egyes változatai vagy fajtái nem egyformán fogékonyak betegségek irányában. Straňák F. a búza különböző fajtáinak ellenállóképességét vizsgálta a *Chlorops taeniopus* nevezetű gabonaléggel szemben. Számos kísérlete alapján kiderült, hogy az ellenálló képesség anatómiai, kémiai és biológiai okokra vezethető vissza. Nevezetesen: azok a példányok, a melyek epidermisze erősen fejlett és amelyeknek vastag, szklerenchymás hypodermájuk van, ellenállóbbak; a kovasavnak és a calciumoxydnak nagyobb mennyiségben való jelenléte is fokozza az ellenállást. Végül kimutatta, hogy a gabonalégy azokat a búzafajtákat, a melyek fejlődésüket és növekedésüket hamarabb fejezik be, megkíméli, mert petéit csak a fejletlen növény kalászába rakja. (Bot. Centrbl. 1913. 122. köt. 599. old.).

m. g. A baktériumok alkalmazkodó képessége. Az élő szervezeteknek általában megvan az a képességük, hogy bizonyos fokig alkalmazkodnak, hozzászoknak olyan anyagokhoz, amelyek különben méreg gyanánt viselkednek velök szemben. Feltűnően látjuk ezt a baktériumoknál, amelyek még a fertőtlenítő anyagokat is megszokják. *Trambusti* kísérletei kiderítették, hogy a Friedländer-féle *Bacillus* a szublimátnak 7.5-szeres mennyiségét is elbírja, fokozatos hozzászoktatás után. A tyúkkolerát okozó baktérium ellenben nem szoktatható a méreghez. *Regenstein* szerint a *Staphylococcus pyogenes aureus*, a *Bacillus coli* és a *Bacillus typhi* is hozzászoktathatók a szublimáthoz és a phenolhoz. 2¹/₂ hónap alatt a *Staphylococcus pyogenes aureus* a phenolnak 1.7-szeres és a *Bacillus typhi* ugyanannak 1.3-szoros mennyiségét bírta el. Körülbelül ugyanilyen mértékben szokták meg a szublimátot is. A phenolhoz szoktatott *Staphylococcus* ellenállóbb volt a kresol, a kresolszappanoldat és a zincum sulfocarbolicum vegyületekkel szemben is, ellenben a resorein, a hydrochinon, salicylsavas nátrium, formaldehyd, methyl- és aethylalkohollal szemben nem, vagy csak alig. A szublimáthoz szoktatott *Staphylococcus* ellentállóbb lett a higanyezüstbromid és a higanyezüsteyanid irányában is. (Bot. Centrbl. 1913. 122. köt. 601.).